

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek* tarafından Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.
12.07.2024

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Kars Milletvekili

Türkiye’de yoksulluğun en yaygın ve derin yaşandığı toplum kesimi engellilerdir. Nüfusu TÜİK verisi ile yüzde 12,29 oranından açıklanmış olan ve resmi verilerle 8-12 milyon olarak kamuoyuna duyurulan engelli yurttaşların erişilebilirlik, ulaşım, rehabilitasyon ve sağlık, eğitim, çalışma ve istihdam hakları bağlamında temel kamu hizmetlerine yeterli düzeyde erişemedikleri bilinmektedir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 10. ve 90. Maddelerinin, BM Engelli Haklarına ilişkin sözleşmenin taahhütleri 2005 yılında çıkarılan 5378 sayılı Engelliler hakkında kanununun gereği olarak Türkiye’de engellilere ilişkin kamu hizmetleri geliştirilmelidir. Söz konusu yasa, anayasa ve sözleşmenin gerekleri tam olarak yerine getirilmemekte ve erişilebilirlik başta olmak üzere engellilerin temel hak ve özgürlükleri on yıllardır ertelenmektedir. Engellilere sosyal yardım adı altında verilen ödenekler ekonomik kriz etkisiyle reel olarak aşındığından engelliler açlık ve yoksulluk riski altında yaşayan bir toplum kesimi olarak kalmaya devam etmektedir.

17.05.2024 tarihli ve 32549 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Tasarruf Tedbirleri konulu 2024/7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi uyarınca birçok başlıkta kısıtlama ve tasarrufa gidileceği kamuoyuna yansımıştır. Genelgenin kapsamında istisnalar sayılırken engellilere yönelik kamu hizmetleri belirtilmediğinden, engelli nüfusa ilişkin sunulan kamusal hizmetlerde de tasarrufa gidilebileceği algısı ortaya çıkmıştır. Genel ilke olarak belirtilen “gelecek yıl bütçelerinde ilave yük ve iş genişlemesine gidilmemesi” engellilerin istihdamı için sunulması gereken birçok hizmetin planlanması ve bütçelenmesini engelleyebilecek nitelikte yorumlanabilir. Engelliler için özel olarak yapılan E-KPSS kapsamında son yıllarda kamuya çok düşük düzeyde alım yapılmaktadır. Engellilere yönelik sosyal yardım ve istihdam politikalarının tasarruf tedbirlerinden etkilenmesi, engellilerin açlık ve yoksulluk riski altında kalmaya devam etmelerine neden olacaktır.

Personel giderleri kapsamındaki düzenlemede E-KPSS atamalarının yapılıp yapılmayacağı netleştirilmesi gereken bir durumdur. Yüzbinlerce engelli atama beklerken, engelli kamu personeli atamalarının tasarruf kapsamında değerlendirilmesi durumunda, engellinin çalışma hakkını ihlal edecektir. Bu bağlamda, söz konusu genelgenin engelli hakları ihlallerine yol açmaması ve konu hakkında yasal ve anayasal zorunlulukların yerine getirilmesi gereklidir.

Bu bağlamda:

1. Tasarruf Tedbirleri Genelgesi'nden sonra engellilerin kamuda istihdam edilmesi kısıtlanacak mıdır?
2. 2024/7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi, emekli olacak kamu personeli yerine yeni kamu personeli alımının sınırlandırılacağını belirtmektedir. Bu durum, engellilerin kamuya alınmasını da etkileyecek midir?
3. Bakanlığınız kapsamında yüzde 3/4 yasal engelli istihdam kotalarının doldurulması tasarruf tedbirleri kapsamında mıdır? Bu kota Bakanlığınızda ne derecede uygulanmaktadır?
4. 2024 yılı için kamuda istihdam edilmesi planlanan engelli personel kotası ne kadardır?
5. 115 bin 146 adayın katıldığı 2024 yılı EKPSS atamalarının geleceği hakkında net bir planlama yapılmış mıdır?
6. 2024-25 yılları için E-KPSS-kura ile atanacak engelli memur sayısı belirlenmiş midir?
7. 2024-25 yıllarında kotanın yasal ölçülerle uygulanabilmesi amacıyla hangi tedbirleri alacaksınız?
8. Bakanlığınız kapsamında kaç engelli personel istihdam edilmektedir?
9. Engellilere yönelik sosyal yardım politikaları tasarruf tedbirlerinden etkilenecek midir?
10. Tasarruf tedbirlerinin engellilerin yaşam kalitesine ve ekonomik durumlarına olumsuz etkilerini azaltmak için ne tür önlemler alınacaktır?
11. Ekonomik kriz etkisiyle reel olarak aşınan sosyal yardım ödeneklerinin, engellilerin yaşam standartlarını koruyacak şekilde düzenlenmesi için ne tür çalışmalar yürütülmektedir?
12. Sosyal yardımların artırılması veya en azından reel değerlerinin korunması için hangi politikalar devreye alınacaktır?
13. Engellilerin özel sektörde istihdamını artırmak için mevcut teşvik politikaları nelerdir?
14. Bu teşviklerin artırılması ve daha fazla işletmenin engelli bireyleri istihdam etmesi için hangi yeni politikalar ve teşvikler devreye alınacaktır?
15. Engelli yurttaşların kamu hizmetlerine erişimini kolaylaştırmak amacıyla, Bakanlığınız kapsamında alınan ve alınacak olan diğer önlemler nelerdir?
16. Tasarruf tedbirleri kapsamında engellilere yönelik kamu hizmetlerinde herhangi bir kesinti planlanmakta mıdır?